

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne **M. Ž.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. R. F., advokátkou v Š., proti žalovanej **A. B.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. P. A., advokátom v B., **o vrátenie daru**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 12 C 218/2001, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 20. októbra 2009 sp. zn. 9 Co 327/2009

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej trovy dovolacieho konania, ktoré tvoria trovy právneho zastúpenia v sume 153,29 € do rúk alebo na účet JUDr. P. A., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta rozsudkom z 28. januára 2003 č.k. 12 C 218/2001-49 zamietol žalobu pôvodnej žalobkyne, ktorou sa domáhala, aby súd uložil žalovanej vydať jej spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti, ktorú jej darovala zmluvou spísanou na Štátnom notárstve v G. č. N X.. Poukázal na skutočnosť, že má nesporne preukázané, že k uzavretiu darovacej zmluvy došlo 17.10.1990 a dar nadobudla žalovaná ako obdarovaná registráciou predmetnej darovacej zmluvy na Štátnom notárstve v G. pred vyše dvanástimi rokmi. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom rodiny tak, že hrubo porušuje dobré mravy. Podľa rozsudku okresného súdu v danom prípade ani z obsahu návrhu, ani z výpovede žalovanej sa súdu nepodarilo zistiť, ktoré chovanie považuje žalobkyňa za také, od ktorého si odvodzuje svoje právo na vrátenie daru a kedy k takémuto konaniu došlo. Podľa názoru súdu, všeobecné tvrdenie „že mi nepomáha a nestará sa“, nie je správaním, ktoré možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov a okrem toho, nebolo možné v konaní ani zistiť, kedy k takémuto porušeniu došlo. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného ani menej

významné porušenie dobrých mravov ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Pri posudzovaní konkrétneho správania súd vychádzal z toho, či ide o porušenie dosahujúce značnú intenzitu alebo ide o porušovanie sústavné, ktoré svojím trvaním, priebehom, váhou, by nadobudlo povahu hrubého porušenia dobrých mravov. Záverom súd uviedol, že vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré posudzoval dospel k záveru, že v danom prípade podmienky, ktoré vyžaduje zákon na to, aby sa žalobkyňa ako dárkyňa mohla domáhať vrátenia daru voči žalovanej v minulosti ako obdarovanej, nie sú splnené.

Proti rozsudku okresného súdu podala pôvodná žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie, ktoré bolo doručené Okresnému súdu v Galante 20. marca 2003. Pôvodná žalobkyňa A. A. zomrela X. Okresný súd Galanta rozhodol uznesením č.k. 12 C 218/2001-173 o prerušení konania až do právoplatného skončenia dedičského konania vedeného na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 12 D 393/2004 z dôvodu ustálenia okruhu dedičov. Konanie o dedičstve bolo právoplatne ukončené 14. októbra 2008 s tým, že jedinou dedičkou majetku poručiteľky A. A. je M. Ž., rod. A., bytom B.. Na základe uvedenej skutočnosti do konania vedeného na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 12 C 218/2001 na miesto pôvodnej žalobkyne vstúpila M. Ž..

Na základe predloženého odvolania Krajský súd v Trnave rozsudkom z 20. októbra 2009 č.k. 9 Co 327/2009-215 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, ktorý správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil. Z rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že rozhodoval aj s vedomosťou o skutočnosti, že pôvodná žalobkyňa A. A. v priebehu odvolacieho konania zomrela a jej právnou nástupkyňou sa stala jej dcéra, súčasná žalobkyňa M. Ž.. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, keď termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli Krajského súdu v Trnave.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorého prípustnosť odvodzovala z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p v spojení s ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a c/. Uviedla, že rozhodnutím odvolacieho súdu bola narušená rovnosť účastníkov konania, a to z dôvodu, že M. Ž., ako osoba vstupujúca do konania v pozícii účastníka konania, nebola súdom ako účastník konania vypočutá. Na základe uvedených skutočností žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

Žalovaná k podanému dovolaniu žalobkyne uviedla, že ho považuje za neprípustné a nedôvodné a žiadala, aby ho dovolací súd odmietol, prípadne zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či jej opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré týmto opravným prostriedkom možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky niektorého z uvedených rozsudkov, preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa ďalej zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu prípustné vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti

dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pre záver o existencii niektorej z uvedených procesných väd nie je rozhodujúci subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalobkyňa vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

V dovolaní sa namieta existencia vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

K námietke dovolateľky, že jej konaním krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to konkrétne tak, že odvolací súd nenariadil pojednávanie a žalobkyňa ako účastník konania nebola súdom vypočutá dovolací súd uvádza, že podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy, alebo ak súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania, resp. ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Je na úvahe odvolacieho senátu, v ktorých prípadoch to ďalej bude považovať za potrebné. V zákone nie je možné kauzisticky vypočítať všetky možné situácie, ktoré môžu v súdnej praxi nastať a práve naopak tým, že sa ponechá otázka nariadenia pojednávania na rozhodnutí súdu v porovnaní so striktnou normatívnou úpravou, takáto úprava bude v súlade s materiálnou stránkou právneho štátu. Ako je zrejmé z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, tento sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj právnym posúdením veci, čiže nebolo potrebné v danom prípade zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Verejné prejednanie veci sa uskutočnilo na súde prvého stupňa, čiže tu bolo garantované právo účastníka na verejné prejednanie veci a ako je zrejmé z obsahu súdneho spisu, M. Ž. ako účastníčka konania, teda v čase po vstupe do konania, produkovala vyjadrenia k veci v odvolacom konaní (č.l. 186, 199, 200-205). Dovolací súd uvádza, že neexistoval dôležitý verejný záujem, z dôvodu ktorého by malo byť nariadené odvolacie pojednávanie. Vzhľadom na právnu úpravu, a to konkrétne § 205 ods. 3 O.s.p., ktorá umožňuje rozširovať dôvody odvolania a rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, môžu účastníci konania v rámci svojich prednesov len zopakovať obsah svojich návrhov (odvolania a vyjadrenia sa k odvolaniu) alebo rozsah a dôvody odvolania zúžiť čiastočným späťvzatím odvolania (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Tým, že dovolací súd vo veci nenariadil pojednávanie, nepredvolal žalobkyňu v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. svojím postupom a konaním neodňal žalobkyni konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v sume zodpovedajúcej odmene za dva úkony právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu doručené súdu prvého stupňa 7. februára 2011) podľa § 11 ods. 1 a § 14 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie

právných služieb. Žalovanej priznal náhradu trov dovolacieho konania v celkovej sume 153,29 € [57 € (1/13 výpočtového základu) + 2 x 7,41 € (režijný paušál) + uplatnená 19 % DPH v sume 24,47 €]. Náhradu trov dovolacieho konania je žalobkyňa povinná zaplatiť do rúk alebo na účet právneho zástupcu žalovanej (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2014

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová